

CENY OGŁOSZEŃ:
Za wiersz milimetry przed 50 groszy, w tekście 55 gr., za tekstem 25 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyrz. Najmnieł 1 zł.
konto czekowe P. K. O. Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Organ demokratyczny niezależny.

Prenumerata wynosi miesięcznie **zł. 2.00**
Adres redakcji i administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon mieszkania redaktora 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65.070

Wydawca: Helena Monsiorska. — Red. odp.: Wiktor Monsiorski.

FILIE: Będzin, Mazańskiego 24, tel. 5-98; Grodziec, ulica Kościuszki; Czeładź, Rynek Nr. 8; Zastarcie, ul. Piłsudskiego 5, tel. 97; Dąbrowa, 3-go Maja 14, tel. 2-77.

Zwiedzajcie! **Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego** pod prot. Ministerstwa Przemysłu i Handlu Zwiedzajcie!
Sosnowiec Gmach Fabryki „C. G. Schöna” ul. 1 Maja 21 — obok Sądu Okręgowego **Otwarcie 8 (sobota) XII. 28 r. o godz. 1 pp.**

Tylko 18 zł.

kosztuje para damskich
ŚNIEGOWCÓW
PEPEGE

z aksamitnymi wylogami.
Jersey czarny, fason niski.

ZADAJCIE WSZĘDZIE TYLKO WYROBÓW
PEPEGE

Znana Firma w Sosnowcu
Jana Nizińskiego

Kościelna 2 i Nowopogońska 23.

Poleca własnej marki obuwie z gumowymi podeszwami, oraz posiada duży zapas obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego, wszystko w najlepszych gatunkach i najnowszych fasonów.

Przyjmuje do reparacji kalosze i śniegowce.

Obsługa szybka i solidna, ceny najbardziej konkurencyjne.

Firma istnieje od 1911 r.

ZOLADEK —
to stróż zdrowia
regulują go i łagodnie przeczyszczają
Pigułki przeczyszczające
ze sinksem
Apteki W. Borowskiego
Warszawa, Jerozolimska 59.

Bankiet polityczny komitetu francusko-polskiego w Paryżu.

Mowa ambasadora p. Chłapowskiego.

PARYŻ, 7. 12. (wt.) Odbył się tu bankiet polityczny, zorganizowany przez komitet francusko-polski. Przewodniczył p. Bartheleme, członek akademii. Obecni byli p. ambasador Chłapowski, minister handlu i przemysłu Bonnefour, oraz szereg osobistości ze świata dyplomatycznego, dziennikarskiego i politycznego. Po zagajeniu przez przewodniczącego, głos zabrał ambasador Chłapowski, który w dłuższym przemówieniu wykazał postępy Polski na polu rozwoju gospodarczego w ciągu pierwszego 10 lecia niepodległości, oraz stwierdził pokojową współpracę Polski na terenie międzynarodowym.

Po szeregu przemówień ostatni głos zabrał przewodniczący, który

reasumując przemówienia sprawadza wszystko do pytania: »Czy Francja zaniecha okupacji Nadrenii bez porozumienia z Niemcami, czy nie będzie zrobione dla zagwarantowania granic Polski«.

Odpowiedzią na pytania te jest obecność u steru władzy Poincarego i Brianda, ludzi pozornie wręcz przeciwnych przekonań. Poincare, nieprzejednany w swych przekonaniach, Briand — stronnik ustępliwości wobec Niemców.

W rzeczywistości mają oni te same zapatrywania na konieczność niedopuszczenia do naruszenia pokoju. W końcu wznosił toast na cześć Polski, który wywołał burzę oklasków.

Budżet p. prezydenta Rzplitej przyjęty bez zmiany.

WARSZAWA, 7. 12. (wt.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji budżetowej pos. Bittner referował budżet p. prezydenta Rzplitej. Dochody tego budżetu przewidywane są w wysokości 275.160 zł., a wydatki 3802.600.

Mówca uważa, że preliminarz nie jest wygórowany, wszystkie pozycje są uzasadnione, wobec czego proponuje przyjęcie budżetu z jedną

tylko zmianą, a mianowicie: nazwę funduszu dyspozycyjnego p. prezydenta zmienić na fundusz do rozporządzenia p. prezydenta Rzplitej, ponieważ nazwa poprzednia ma w innych resortach charakter polityczny.

Preliminarz budżetu p. prezydenta przyjęto bez zmiany, przy czym przyjęto również poprawkę sprawozdawcy.

Fiasko koncesji polskiej w Turcji naraziło konsorcjum na duże straty.

WARSZAWA, 7. 12. Konsorcjum polskie, które nabyło koncesje składów towarowych wzdłuż kolei anatolijsko-bagdadzkiej w Turcji, postanowiło mimo poczynienia szeregu poważnych wkładów pieniężnych, zrzec się koncesji.

Powodem tej decyzji są trudno-

ści, z jakimi konsorcjum spotkało się na terenie tureckim.

Po nieprzyjemnym fiasku imprezy z polskim monopolem spirytusowym w Turcji, jest to już drugi tego rodzaju wypadek. Rzucił on smutne światło na możliwość nawiązania bliższych stosunków gospodarczych z rebelieką turecką.

Eksplozja w Nowym Jorku

[Dotychczas z pod gruzów wydobyto 4 trupy i 6 rannych.

NOWY JORK, 7. 12. W pobliżu Eastriwers w północnej części Nowego Jorku, nastąpiła dziś katastrofalna eksplozja, w której wyniku w całym okęgu pobliskim szyby, na skutek nacisku powietrza, wyłeciały. Według dotychczasowych

stwierżeń, katastrofa pociągnęła za sobą ofiary w ludziach. [Dotychczas wydobyto 4 trupy z pod gruzów. 6 osób ciężko rannych. Wielu mieszkańców dotychczas brak Policja otoczyła kordonem całą dzielnicę.

Ekwador i Chili wciąż jeszcze nawiedzane trzęsieniem ziemi

LONDYN, 7. 12. Miasto Guayquil w Equadorze zostało nawiedzone ubiegłej nocy silnym trzęsieniem ziemi, które spowodowało poważne uszkodzenia licznych domów. Ludność, wystraszona wiadomościami o katastrofie w Chili, opuściła w panicznym strachu miasto i

koczując pod gołym niebem.

Chilijskie miasto Villener w środę znowu zostało nawiedzone ciężkim trzęsieniem ziemi, trwającym przez 10 minut.

Poważniejszych szkód jednakże nie było.

◆ Cukiernia i Restauracja Warszawska ◆

Dziś zmiana programu!

Jadzia Dąbrowska

nieśmiała subretka i wodewilistka

Edward Jaskowski

komik groteskowy humorysta

G. Modzewska, subretka.

Nadprogram solowe popisy utalentowanego cymbalisty rumuna VLODESKO,

Duży wybór ciast i pierników firmowych.

ZARZĄD.

Król angielski zwyciężył chorobę.

Po sześciomiesięcznej walce ze śmiercią życia jego już nie zagraża.

LONDYN, 7. 12. (wt.) Białytyńskie orzeczenie o stanie zdrowia króla Jerzego stwierdza, że nie zaszła żadna zmiana w stanie chorego. Infekcja lokalizuje się u podstawy prawego płuca, co oznacza, że choroba ma przebieg normalny.

LONDYN, 7. 12. Fachowe pisma medyczne ogłaszają za zgodą przybocznych lekarzy królewskich obszernie sprawozdania o przebiegu choroby króla Jerzego.

W sprawach tych wybitni lekarze stwierdzają, iż siły odporne ciała wykazały już przewagę nad cho-

robą, a dalszy przebieg choroby i wyzdrowienia jest tylko kwestią cierpliwości i czasu.

Równocześnie stwierdza się, że stan zdrowia króla był w 6 dniu bardzo groźny.

Księżę Walji wylądował dziś w nocy w Suezie, skąd uda się nad zwyczajnym pociągami do Kairu. Z Kairu odpywa do Anglii czekający na niego krążownik „Frobisher”.

Ks. Gloucester przybywa dziś do Kapstadtu, a wieczorem odpywa do kraju.

Wielka katastrofa budowlana.

3-piętrowy gmach zawalił się w Łodzi.

Jeden robotnik zabity.

ŁÓDZ, 7. 12. Dzisiaj o godzinie 9 rano ogłuszający huk wstrząsnął domami położonymi przy Alejach 1 Maja.

Jak się okazało, runęła świeżo zbudowana trzypiętrowa kamienica, szerokości 30 metrów, postawiona przy tejże ulicy pod nr. 59.

Jeden z robotników Moszek Jakubowicz ciężko ranny, zmarł w okropnych męczarniach wkrótce po przewiezieniu go do szpitala.

Reszta robotników uchroniła się od niechybnej śmierci tylko dzięki temu, że w chwili runięcia znajdo-

wali się na dole przy ceglach.

Miejsce, gdzie runął gmach, wygląda jak olbrzymie rumowisko.

Kamienicę budował inż. Sudrański.

Huk padających murów kamienicy wywołał wśród personelu, znajdujących się obok kłani Weichselfisa niesłychaną panikę.

Robotnicy przypuszczając, iż wali się fabryka, w popłochu opuszczali gmach.

Dopiero po wyjaśnieniu przyczyny huk powrócił do pracy.

Delegacja kupców u premiera Bartla

znalazła przychylnie przyjęcie.

P. premier Bartel przybył wczoraj o g. 11 rano na Zamek i został przyjęty na godzinnej konferencji przez p. prezydenta Rząplitej.

O godz. 1 po poł. zgłosiła się do p. premiera delegacja związków kupieckich, złożona z pp. B. Hersego, posła Bruna, dyr. Jakubowski i dyr. Sikorskiego z Poznania.

Delegacja przedstawiła p. premierowi uchwały zjazdu kupieckiego, odbytego przed paru dniami, uzyskując zapowiedź przychylnego rozpatrzenia zgłoszonych postulatów.

Następnie przyjęci byli kolejno min. Meyszowicz i wicemin. Car.

100 milionów za ruch budowlany

Projekt nowej pożyczki wewnętrznej.

Rada ministrów przyjęła na wczorajszym posiedzeniu projekt ustawy o upoważnieniu ministra skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki państwowej do wysokości 100 milionów w zlocie.

Nowa pożyczka wewnętrzna przeznaczona jest na zasilenie ruchu budowlanego.

Warunki pożyczki, jej kurs emisyny, termin wypuszczenia i plany umorzenia ustalił minister skarbu, który uprawniony jest także ustanowić premie wygrywane w drodze losowania obligacji.

Normalne oprocentowanie pożyczki łącznie z kwotą na premie,

jeśli premie będą ustanowione nie może przekraczać 7 proc. w stosunku rocznym.

Przymrozki.

PIM przepowiada na dziś. Po przejściu przelotnych deszczów na zachodzie i w środku kraju przejaśnienia i temperatura w pobliżu 0 (przeważnie odwilż). Na wschodzie i południu Polski chmurno i mgliście z przymrozkami nocą, z ociepleniem w ciągu dnia. Potem deszcz. Umiarkowane, na wybrzeżu silniejsze, wiatry południowo zachodnie i zachodnie.

Stany Zjednoczone a pakt Kelloga.

WIEDEN, 6. 12. »United Press« donosi z Waszyngtonu: Prezydent Coolidge przedłożył senatowi pakt Kelloga z życzeniem jaknajszybszej ratyfikacji tego paktu, któryby chciał jeszcze sam podpisać.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji zagranicznej senatu opozycja poczyniła tak dalekie zastrzeżenia,

że debata nad paktem musiała być odroczone do następnego piątku. Kellog zostanie wezwany do złożenia w piątkowym posiedzeniu oświadczenia, dotyczącego paktu. Senator Reed miał się wyrazić, że zmusi on jeszcze Stany Zjednoczone do wstąpienia do Międzynarodowego trybunału rozjemczego.

Jugosławiji grozi znowu przesilenie gabinetowe

BIAŁOGROD, 7. 12. W gabinecie jugosłowiańskim doszło do ostrej różnicy zdań. Przywódca demokratów Dawidowicz zwrócił się w stanowczej formie przeciwko zamianowaniu pułkownika artylerii serbskiej Maksymowicza wojewodą zagrzebskim.

Wobec tego wczoraj nie doszło do porozumienia pomiędzy Dawi-

dowiczem i premierem Koroseczem. Popołudniu odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów, na którym pogłębiły się różnice zdań. Sytuacja jest poważna, ponieważ Dawidowicz nosi się z zamiarem wycofania demokratycznych ministrów z rządu, co spowodowałoby dymisję całego gabinetu.

Stanowisko ministra Benesza zachwiane?

PRAGA, 7. 12. Dzienniki donoszą o rychłej dymisji ministra spraw zagranicznych Benesza. Dymisja ma nastąpić w związku z nieprzejdliwym stosunkiem agrarjuszy do polityki ministra.

W kołach parlamentarnych uważają dymisję ministra Benesza za

przesadzoną i spodziewają się, że nastąpi ona jeszcze w tym tygodniu.

Jako następcę na stanowisko ministra spraw zagranicznych Czecho-Słowacji wymieniają w kołach parlamentarnych posła czecho-słowackiego w Paryżu dra Osuskiego.

Zaspy śnieżne w Tyrolu.

INNSBRUCK, 7. 12. W związku z wielkimi zaspami śnieżnymi donoszą, iż przy uwalnianiu od zasp dworca kolejowego w Langen pracuje 170 robotników. Z powodu grożącego niebezpieczeństwa musiano wysiedlić mieszkańców domów, stojących w pobliżu dworca. Został

odcięty dwiema lawinami pociąg osobowy, w którym jechało 80 podróżnych.

Dopiero po dwóch godzinach pracy pociąg odsypano.

Na szosie Arulańskiej lawina zasypała dwa samochody cyrkowe wiozące egzotyczne zwierzęta.

Krwawa tajemnica taksówki.

WILNO, 7. 12. Według wiadomości otrzymanych z Baranowicz wyjaśniła się wreszcie tajemnica zaginionej taksówki, którą jechało kilku ludzi i szofer Warszawski.

Na porzuconej taksówce odnaleziono ślady krwi. Śledztwo prowadzone w tej sprawie ujawniło, że pasażerami byli bandyci elegancko

przebrani. Bandyci dowiedzieli się, że szofer otrzymał znacznie większą sumę pieniędzy, którą nosi przy sobie. Zona szofera zeznała, iż mąż miał przy sobie 500 zł. Bandyci po dokonaniu morderstwa zbiegli w niewiadomym kierunku. Trupa szofera znaleziono w odległości kilkunastu km. od miejsca zbrodni.

Aresztowanie genialnego fałszerza

PARYŻ, 7. 12. Policja francuska przy współudziale policji niemieckiej aresztowała dzisiaj jednego z największych i najniebezpieczniejszych fałszerzy listów kredytowych, który poszkodował cały szereg banków francuskich i niemieckich na kwotę, sięgającą wielu milionów. Oszust występował pod licznymi nazwiskami, m. in. jako hr. de la Tour, jako Dorin, jako Dupont. Władł on wieloma językami. Na ślad oszusta wpadła najpierw policja niemiecka, którą z polecenia po-

szkodowanego banku niemieckiego poszukiwała fałszywego hr. de la Tour we Frankfurcie nad Menem. Udało się stwierdzić, że oszust wyjechał do Paryża.

Aresztowanie go było bardzo utrudnione, ponieważ zmieniał on u stawicznie mieszkania, które zresztą wynajmował za pośrednictwem drugiej osoby.

W chwili aresztowania zbrodniarza przez policję francuską posiadał on przy sobie jeszcze 180,000 mk.

Zatonięcie wraz z załogą parowca norweskiego.

OSLO, 7. 12. Norweski parowiec »Halkauger« w podróży pod dy Bistolem a Algierem zatonął

wraz z załogą, składającą się z 17 ludzi.

Samochód zdruzgotany przez 2 pociągi.

BRUKSELA, 7. 12. W porcie Antwerpii samochód przewożący 6 robotników do miejsca pracy dostał się pomiędzy przetaczane dwa pociągi i został zupełnie ściśnięty.

Dwóch robotników na miejscu zostało zabitych, podczas, gdy 4 chłaniych zdołało wyskoczyć jeszcze przed katastrofą.

Ogłaszajcie się w „Expresie Zagłębia“.

Rumunia a polsko-węgierski traktat konyliacyjno-arbitrażowy.

Bukareszt, 5 grudnia.

Wiadomość o podpisaniu w Warszawie traktatu konyliacyjno-arbitrażowego między Polską a Węgrami wywołała w rumuńskich kołach politycznych wielkie zainteresowanie. Pisma wszystkich odcieni politycznych przynoszą na ten temat obszernie artykuły, w których oceniają znaczenie paktu polsko-węgierskiego z punktu widzenia interesów rumuńskiej polityki zagranicznej. Przedmiotem szczególnie obszernych komentarzy jest przytem wiadomość, pochodząca ze źródeł węgierskich, a głosząca, że Polska wziąć ma na siebie rolę pośrednika między Rumunią a Węgrami, by doprowadzić do daleko idącego zbliżenia między obu temi państwami. Pismo „Viitorul”, którego współpracownikiem jest, — między innymi, — były rumuński minister spraw zagranicznych Duca, pisze w związku z tem, że Rumunia przeciwko ewentualnemu pośrednictwu Polski nie miałaby żadnych zastrzeżeń. Ożywiona duchem prawdziwej pokojowości, Rumunia pragnie gorąco, by jej stosunki z sąsiadem węgierskim kształtowały się w przyszłości pomyślniej, niż dotychczas.

Trzeba przyznać, — kontynuuje swe wywody cytowane pismo, — że dotychczas trudno było mówić o pokojowych zamierzeniach polityki węgierskiej, której kierownicy nie zanieśli ani jednej okazji, by pobrzękiwaniem szabelki zagłuszać rozumny głos pokoju. Nie ulega wątpliwości, że zarówno Rumunia, jak i Czechosłowacja i Jugosławia, zycząc sobie szczerze, aby rozsądny głos Polski wywołał w Budapeszcie inne poglądy na stan rzeczy, wytworzony w Europie środkowej na podstawie traktatów pokojowych.

Półurzędowy „Argus”, omawiając sprawę polsko-węgierskiego traktatu konyliacyjno-arbitrażowego, stwierdza, że pomimo, iż chodzi tu tylko o podpisanie umowy roziemczej, podróż węgierskiego ministra spraw zagranicznych do Warszawy posiadała pod względem politycznym znaczenie dość poważne. Z kolei zapytuje pismo, czy fakt ten powinien niepokoić, czy też ucieszyć opinię rumuńską. Starając się odpowiedzieć na to pytanie, „Argus” pisze: „Między Polską a Węgrami istnieją od chwili podpisania traktatu pokojowego przyjazne stosunki. Niema problemu, który mógłby mieć zgodne współzycie obu państw. Niemniej jednak o współpracy polsko-węgierskiej na polu polityki zagranicznej w myśl życzeń węgierskich nie może być mowy. Już z okazji

wizyty polskiego ministra spraw zagranicznych w Rzymie rzucano myśl pozyskania Polski dla polityki, inspirowanej przez Rzym i Budapeszt. Minister Zaleski jeszcze przed swym wyjazdem do Włoch oświadczył był wówczas w rozmowie z współpracownikiem rumuńskiej oficjalnej agencji prasowej „Rador”, że Polska, choć w skład małej ententy nie wchodzi, popiera bez zastrzeżeń wszystkie poczynania państw małej ententy, zmierzające do obrony obowiązujących traktatów, traktatu trianonskiego nie wyłączając. Ja-

kakolwiek inna polityka jest dla Polski rzeczą niemożliwą. Rzeczpospolitą Polską zbyt silne wazy łączą z Rumunią i Francją, by mogła ona choćby na chwilę porzucić swe dotychczasowe wytyczne polityczne”.

Swój ciekawy artykuł kończy „Argus” uwagą, że, o ile Polska uczyni próbę w kierunku pośredniczenia między Rumunią a Węgrami, to kierować się będzie przytem jedynie chęcią doprowadzenia do lepszego stosunku między Węgrami a państwami sąsiednimi.

Ceps.

Japończyk o Polsce.

W piśmie japońskim, wychodzącym w Tokio, „The Japan Advertiser”, ukazały się wspomnienia p. Ryoko Miyage z podróży, odbywanej po Azji i Europie, ujęte w formie artykułów. We wspomnieniach tych mile uderza nas fakt, że autor opisujący bardzo pobieżnie, nieledwie w paru słowach, oglądane przez siebie kraje — Polskę, widzianą przejezdem tylko, poświęca serdeczne i obszernie wspomnienia. Ciekawe są jego refleksje na temat Mandżurii, o której mówi z naciśnięciem, że bez Japończyków kraj ten zginąć musi, bo nikt wówczas nie zagwarantuje bezpieczeństwa mienia i życia milionom mieszkańcom mandżurskich i nawet Chińczyków.

Moskwa wydaje się p. Ryoko miastem, mogącem interesować podróżnika tylko pod względem politycznym, to też twierdzi, że z prawdziwym uczuciem ulgi opuszczał Sowiety, dążąc ku granicy polskiej. Uderza go przedewszystkiem różnica, jaka się rzuca w oczy przy przejeździe granicy z Sowietów do Polski i pisze dostownie: »Zdawało się nam, że przeniknęliśmy nagle z państwa ciemności do światła. Jaka przepaść dzieli bolszewików od narodu polskiego, który posiada swo-

bodę ruchu, pracy, używania życia, wydawania, lub oszczędzania pieniędzy bez przeszkody ze strony rządu. Żołnierze, pilnujący granicy prezentują się świetnie. Zdziwiałym jest fakt, jak władze polskie potrafią powstrzymać bolszewizm od wtargnięcia do ich kraju. Powinno to być przykładem dla polityki japońskiej, dla której tak trudnym zadaniem jest powstrzymanie rosyjskiego niebezpieczeństwa».

W czasie przejazdu przez Polskę, gdy na jednej ze stacyj witała gości japońskich garstka młodzieży, towarzyszył p. Ryoko Miyage zawołał: »Polacy, jesteście bohaterami narodem, bo zdobyliście swą wolność wbrew trzem potężnym narodom; życzymy wam byście rośli w siłę i dobrobyt! My, japończycy, jesteśmy polakami Dalekiego Wschodu, bo musimy, jak i wy, walczyć przeciw potężnym mocarstwom o swe miejsce na kuli ziemskiej».

Warszawa, widziana zaledwie w ciągu paru godzin niezmiernie podobna była japońskim gościom. P. Ryoko nazywa ją pierwszym prawdziwie pięknym i czystym miastem, oglądanym podczas swej podróży po Europie.

Majątki państwowe w kieleckiem.

Zarzuły nadużyć przy sprzedaży i dzierżawie.

Selmowa komisja rolna rozważała wczoraj wniosek o zbadanie nadużyć przy sprzedaży i dzierżawieniu majątków państwowych w województwie kieleckiem.

Komisja uchwaliła zwrócić się do najwyższej Izby kontroli państwa o zbadanie sprawy i odroczyła posiedzenie na powyższą kwestję do czasu udzielenia wyjaśnień przez N. I. K.

W ciągu dyskusji nastąpiło przykre zajście.

Wnioskodawca wyraził zapatrywanie, że z pewnej strony stworzono wśród urzędników taką atmosferę, która utrudnia wyjaśnienie wątku i rozmiarów nadużyć.

Uwaga ta wywołała protesty wśród członków komisji, należących do bloku bezpartijnego. Na ich żądanie mówca zmuszony był wymieścić nazwiska, które miał na myśli. Sprawa będzie przedmiotem śledztwa.

Wystawa ruchoma przemysłu krajowego w Sosnowcu.

W roku 1910 została zorganizowana w Warszawie wystawa ruchoma prób i wzorów przemysłu krajowego, mająca na celu szerzenie wśród społeczeństwa polskiego idei samowystarczalności gospodarczej. Wystawa ta w ciągu swej pracy od 1910 do 1914 r. odwiedziła prawie wszystkie większe miejscowości b. Kongresówki, urządząc przeszło 100 wystaw. Poza tem gościła w Krakowie, zaś na wszechrosyjskiej wystawie w Kijowie posiadała własny pawilon. Wybuch wojny zastał wystawę rucho-

mą na wszechrosyjskiej wystawie rzemieślniczej w Moskwie, gdzie reprezentowała przemysł polski.

Tych kilka lat pracy na polu propagandy polskiej myśli ekonomicznej, pobudziło społeczeństwo do żywszego zajęcia się sprawami gospodarczymi, dając w dalszym rezultacie powstanie i rozwój całego szeregu przedsiębiorstw wytwórczych. Pracę tę wojna przerwała — lecz przyniosła nam Wolną Polskę.

Odrodzona Polska oddzieliła się po czasach niewoli cały sze-

MATKO
nie lekceważ zdrowia
swego dziecka

— pielęgnuj je tylko —
pudrem i mydłem
Bebe Szofmana

reg grzechów. Jednym z nich to nieznajomość ze strony społeczeństwa całokształtu własnego życia gospodarczego. Handel i przemysł w dalszym ciągu, jak przed wojną, zaopatrują się w towary przez Berlin i Wiedeń, pomimo, że te same produkty wytwarzamy w kraju. Tak się dzieje, ponieważ dawne dzielnice jeszcze dotychczas wzajemnie dobrze się nie poznały. Drugim grzechem jest bezmyślne hołdowanie zasadzie, że co zagraniczne, to lepsze. Kupujemy nieraz tandetę obcą za drogie pieniądze, mając tańsze i lepsze wyroby krajowe. To też często przemysłowiec zmuszony jest dawać swym towarom etykietę obcą lub kupuje prawo używania marki zagranicznej, aby tylko znaleźć możliwość zbytu dla swych wyrobów.

Trzeba jednak skonstatować, że przemysł krajowy w minimalnym zakresie wyzyskał nowoczesne drogi reklamy i propagandy. A tylko te metody zdolne są narzucić społeczeństwu kategorię nakaz poparcia krajowej wytwórczości.

Psychoza kupowania wyrobów zagranicznych przyczyniła się do w znacznym stopniu do spadku złotego, a teraz również poważnie zagraża naszemu bilansowi handlowemu. W roku 1924/5 reakcja przeciw takiemu stanowi rzeczy wywołała powstanie kilku organizacji mających na celu popieranie wytwórczości krajowej i doprowadziła do reaktywowania wystawy ruchomej, pozostającej pod protektoratem ministerjum przemysłu i handlu.

Od sierpnia 1925 roznosi Wystawa ruchoma po całej Polsce hasła patriotyzmu gospodarczego, popierania wytwórczości krajowej i zapoznaje społeczeństwo z dorobkiem gospodarczym Polski. Wystawa Ruchoma nie ograniczała się do terenu kraju, lecz z polecenia ministerjum spraw zagranicznych oraz przemysłu i handlu wyjeżdżała do Rumunii, do Gdańska i Sztokholmu. Reprezentowała tam przemysł polski, zdobywając dlań nowe rynki zbytu i liczne odznaczenia.

Na dorobek Wystawy zaliczyć należy urządzenie przeszło 170 wystaw, które zwiedziło przeszło jeden i pół miliona osób.

Obecnie wystawa przybywa do Zagłębia Dąbrowskiego, jako jednego z większych ośrodków przemysłowych, by wśród najszerszych sfer ludności szerzyć ideje popierania wytwórczości krajowej.

Dzisiaj, t. j. w sobotę, 8 b. m., o godzinie 1 ej p. poł. p. wojewoda kielecki Korsak otworzy uroczystie wystawę w obecności przedstawicieli władz, samorządów, społeczeństwa i sfer gospodarczych.

Wystawa mieści się w gościnie udzielonych przez p. Schöna gmachu fabrycznym przy ulicy 1-go maja 21 obok sądu okręgowego.

W wystawie poza dziełem stałym, w którym bierze udział przeszło 200 firm z całej Polski, znalazła się nie tylko stoiska handlowo-przemysłowe, lecz również i bogaty dział szkolny i społeczny.

Wystawa w Sosnowcu gościć będzie od 8 do 23 grudnia.

Zjazd legjonistów i P. O. W. z Zagłębia Dąbrowskiego.

W dziesięć lat po ostatnim wspólnym wystąpieniu w zdobywaniu niepodległości zjadą się dziś do Zagłębia legjoniści i członkowie byłej polskiej organizacji wojskowej. Z otwartym sercem wita ich całe społeczeństwo miejscowe. Ludzie ci to żywe wspomnienie ciężkich zmagani narodu z obcym najeźdźcą. Ludzie ci, to duma i chluba narodu polskiego!

Gdy rozpoczęła się zawierucha światowa, oni pierwsi powiedzieli narodowi, że na zegarze dziejowym wybiła godzina zmartwychwstania Polski.

Z pełną wiarą w niepodległość Ojczyzny ruszyli do boju, oddając Polsce młodość, zdrowie i życie.

Poszli i zwyciężyli! Hordy najeźdźców zostały wypędzone z kraju. Z ich krwi, złożonej na ołtarzu Ojczyzny, »Polska powstała, by żyć«

Spełniwszy ten wielki obowiązek wobec Ojczyzny rozprzeczli się, by zająć posterunki w pracy nad odbudową kraju.

I dziś po dziesięciu latach rozłąki zjadą się poraz pierwszy w Za-

głębiu, by tu w gromadzie odświeżyć własne przeżycia, utrwalić je silniej w pamięci swojej i współobywateli.

Dzielnym boiownikom o wolność narodu w imieniu całego społeczeństwa Zagłębia składamy: Cześć!

PROGRAM ZIAZDU:

Dnia 8 grudnia — o godz. 18 ej wieczór powitalny w resursie w Dąbrowie Górniczej, ulica 3 go Maja. Wstęp 5 zł.

Dnia 9 grudnia — o godz. 8.30 nabożeństwo w kościele w Sosnowcu; o godz. 9 ej rano zbiórką uczestników w ogrodzie przy teatrze miejskim w Sosnowcu;

o godz. 9.30 wymarsz na cmentarz sosnowiecki; złożenie wieńca na grobie legjonistów i powstańców; przemówienie;

o godz. 11-ej przemarsz przez miasto do dworca, złożenie wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza, odsłonięcie tablicy pamiątkowej, przemówienie i dekoracja uczestników wojny

o godz. 16-ej obrady zjazdu w teatrze miejskim w Sosnowcu.

Jutrzejsze wybory w Będzinie.

Skutkiem unieważnienia listy komunistycznej wytworzyła się taka sytuacja, że w razie powstrzymania się komunistów od głosowania, żydzi uzyskają w przyszłej radzie większość mandatów.

Aby choć w części przywrócić równowagę narodowościową, wszyscy polacy powinni bezwzględnie oddać swe głosy na listy polskie, których jest właściwie 3: lista Nr. 1 bezpartyjnego bloku współpracy z rządem, lista Nr. 2 — PPS i lista Nr. 10 polskiego bloku wyborczego. Listy, opatrzone numerami 7 i 13, nie bierzemy pod uwagę, gdyż listy te są obliczone chyba na rozbiwanie i tak już rozbitych głosów polskich.

Aczkolwiek cała sympatia nasza jest po stronie listy Nr. 1, nie myślimy bynajmniej zwalczać listy Nr. 2 i 10, każda z tych list bowiem ma swoich zwolenników i chodzi tylko o to, by ci zwolennicy spełnili obowiązek obywatelski i nie zmarnowali swych głosów, wstrzymując się od głosowania.

A wystąpienie nasze przeciw którejkolwiek liście mogłoby właśnie sprawić to, że nie przekonalibyśmy

nikogo o wyższości jednej listy nad drugą, ale moglibyśmy tego lub owego skłonić do pozostania w domu, obrzydźmy mu odpowiednich kandydatów.

Zatować jedynie należy, iż na gruncie Będzina nie doszło do porozumienia między listami nr. 1 i nr. 10, dzięki nieustępliwości kilku jednostek.

Stało się jednak i dziś już się nie odstanie. Niechże jednak i w rozbiu pamiętają wszyscy, że głosy bezwzględnie muszą być oddane na jedną z 3 list; nr. 1, 2 lub 10

W ostatniej chwili donoszą nam z Będzina, że czołowi kandydaci list nr. 7 i 13 zupełnie poważnie myślą o wycofaniu swych list i kandydatur.

Jak nas poinformowano w głównej komisji wyborczej, wycofanie list dopuszczalne i możliwe jest każdej chwili. Wobec tego jesteśmy pewni, że zarówno p. Gęborski, jak i jego naśladowcy skorzystają skwapliwie z przepisów wyborczych i listy swe wycofają, nie narażając się na ludzki śmiech.

Pożegnalne posiedzenie rady miejskiej w Będzinie.

Po trzyletniej gospodarce onegdaj odbyło się już ostatnie posiedzenie rady miejskiej w Będzinie.

Przewodniczący otwiera posiedzenie z półgodzinnym opóźnieniem. Na twarzach wielu radnych daje się zauważyć dziwne zdenerwowanie. Galeria szczelnie zapelniona publicznością. Pierwsze cztery punkty porządku obrad kolejno jeden za drugim uchwalono bez najmniejszej dyskusji.

A więc: zaciągnięcie pożyczki w banku gospodarstwa krajowego na kupno akcji tegoż banku; statut o poborze dodatków do państwowych opłat akcyzowych; statut o poborze podatku od placów budowlanych i sora umowy z nadleśnictwem w Dąbrowie na dzierżawę gruntów pod sierociniec w Żąbkowicach.

Ostatni punkt obrad — sprawozdanie z działalności rady miejskiej referował prezes rady p. Zebrowski, streszczając w krótkich słowach 3 cenne owocną działalność rady.

Następnie przemawiał prez. Michael, oznajmiając obecnym, że trzymając gospodarkę rady, przyniósł miastu wiele pożytku, zaznaczając przytem, że sam pracował dla miasta z całą sumiennością w miarę swej wiedzy i możliwości.

W końcu swego przemówienia prez. Michael złożył wniosek, aby rada miejska upoważniła komisję budżetowo-skarbową i zarząd miasta do uchwalenia dodatkowej sumy w budżecie w wysokości 50 tysięcy złotych. Pieniądze te potrzebne będą na kupno kartofli dla biednych i bezrobotnych.

Nad sprawozdaniem z działalności rady zabierali głos r.r. Kozłowski, Piekarczyk i Niewiara.

Ponadto r. Piekarczyk, złożył oświadczenie na piśmie, w którym w imieniu klubu solidarności robotniczej protestuje przeciwko unieważnieniu listy komunistycznej do wyborów rady miejskiej.

Po tych przemówieniach dyr. Bła-

żejewicz w krótkich słowach wyraził podziękowanie p. Zebrowskiemu za jego uciążliwą i sumienną pracę na stanowisku prezesa rady miejskiej.

O godz. 9.30 wiecz. przewodniczący posiedzenie zamknął.

W czasie opuszczenia sali posiedzeń radni komunistki zaczęli śpiewać »ezerwonego«.

Sprawa prezydenta Klepy na radzie miejskiej w Zawierciu.

Ostatnie posiedzenie rady miejskiej w Zawierciu stanowiło pewnego rodzaju sensację, aczkolwiek niektóre wnioski były z góry przewidziane. Rozpoczęło się więc od odczytania korespondencji, poczem P. P. S. zgłosiła dwa nagłe wnioski: pierwszy w sprawie ubezpieczenia emerytalnego pracowników miejskich drugi zaś dotyczący się zarzutów, poczynionych prezydentowi Klepie w pismach miejscowych PPS. przez usta radnego Karchera domagała się zawieszenia prezydenta Klepy w czynnościach, a do czasu wyjaśnienia sprawy przez powołane czynniki.

Jak wiadomo, chodzi tu o meble, które prezydent Klepa miał jakoby przywłaszczyć sobie w Kutnie i zabrać je do Zawiercia.

Po wyjaśnieniu prezydenta Kle-

py, który jedynie stwierdził, że jego sprostowanie umieszczone w piśmie polegało na rzetelnej wypowiedzi, radny Mastoński (PPS), w dalszym uzasadnieniu zgłoszonego wniosku podnosi, że chodzi tu o osobę prezydenta miasta, a więc sprawy tej nie należy chować pod kocem.

W Polsce aresztuje się za nadużycia nawet administratorów. Radny Piaszkowski żąda okazania od prezydenta Klepy, radny Mastoński starostwa w Kutnie z odebranych rzeczy, na które prezydent Klepa powołuje się w sprostowaniu.

Zarządzone tajne głosowanie w sprawie nagłośni wniosku uzyskało 11 głosów — przeciw 16.

Sprawa ta będzie rozpatrywana jeszcze raz na przyszłym posiedzeniu.

Z Kielc.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Grudzień	Dziś: Niep. Pocz.
8	Jutro: Walerji
Sobota	Wschód słońca 7.32
	Zachód 3.24

RADJO.

KATOWICE.

Sobota 8 — grudnia.

- 9.30 Transmisja z Krakowa.
- 12.10 Koncert z filharmonii warszawskiej.
- 14.— Odczyt religijny.
- 14.20 Odczyt rolniczy.
- 14.40 Transmisja z Warszawy.
- 17.55 Skrzynka pocztowa dla dzieci.
- 18.— Transmisja programu dla młodzieży z Warszawy.
- 19.— Rozmaitości.
- 19.20 Odczyt p. „Dais.ejsza Anglia”.
- 19.56 Sygnal czasu z obserwatorium warszawskiego.
- 20.— Odczyt p. „Wrażeń a artysty marlarza z podróży na południe”.
- 20.30 Transmisja z Warszawy.
- 22.— Transmisja komunikatu lotniczo-meteor. i PAT z Warszawy.
- 22.50 Transmisja muzyki tanecznej.

Niedziela 9 — grudnia.

- 10.15 Transmisja nabożeństwa.
- 11.56 Sygnal czasu z obserwatorium warszawskiego.
- 12.15 Koncert popularny.
- 14.— Odczyt religijny.
- 14.20 Odczyt rolniczy.
- 14.40 Transmisja odczytu z Wilna.
- 15.— Transmisja z Warszawy.
- 18.— Koncert muzyki polskiej z Warszawy.
- 19.— Rozmaitości.
- 19.20 „Bery i bojki śląskie”.
- 19.56 Sygnal czasu z obserwatorium warszawskiego.
- 20.— Odczyt z Katowic.
- 20.30 Transmisja koncertu wieczornego z Warszawy.
- 22.— Transmisja komunikatu lotniczo-meteor. i PAT z Warszawy.
- 22.50 Muzyka taneczna z kawiarni „Astorja”.

Ogólna.

(o) Ostrzeżenie. Zarząd powszechnej wystawy krajowej w roku 1929, która odbędzie się w Poznaniu od połowy maja do końca września, przestrzega zainteresowanych przed różnymi imprezami reklamowymi, jakie łącznie z wystawą zapowiadane bywają ze stron niepowołanych. Zwłaszcza podaje zarząd PWK do wiadomości, że katalogi wystawowe jak również przewodniki po wystawie zarząd PWK przygotowuje we własnym urzędowym opracowaniu. Ukażą się wszystkie te oficjalne publikacje nakładem biura ogłoszeń »Par« w Poznaniu.

(k) Z życia farmaceutów. Kielccy farmaceuci ostatnimi czasy bardzo energicznie walczą o poprawę swego bytu. Posiedzenie zarządu, jakie miało się odbyć dnia 5 bm., nie doszło do skutku, ponieważ otrzymano tu pismo od centrali, iż pracodawcy zgodzili się na znaczną zwyczajną plac, sięgającą 50 proc.

Aktualną była sprawa polepszenia bytu farmaceutów aptek kasy chorych. I tu także kielecki związek potrafił wywalczyć wydatną pomoc. W najbliższym czasie odbędzie się posiedzenie zarządu, gdzie ostatecznie definitywnie zostanie rozstrzygnięta wspomniana sprawa.

(k) Odwołany koncert. Zaane ze swej ruchliwości na terenie kieleckim towarzystwo miłośników sztuki odwołało dzisiejszy swój koncert z tego powodu, że przedstawiciele tego towarzystwa przez p. Kamiński i kierownik chóru p. Cennar wyjeżdżają na małopolski zjazd kół śpiewaczych do Lwowa.

Wspomniany koncert odbędzie się z tym samym programem dnia 16 bm.

(k) Ze związku pracowników umysłowych. Związek zawodowy pracowników umysłowych w Kielcach, zorganizowany przez rad. Zebrowskiego, niebawem obchodzić będzie półroczcie swego istnienia.

Zawdzięczając energicznej pracy zarządu, a przede wszystkim prezesa, rezultaty są wprost imponujące.

(k) Opracowują statut. Komitet organizacyjny nowego związku doradców domowych rozpatruje obecnie statut, nadesłany związkowi przez bezpartyjny blok. Zawdzięczając inicjatywę p. starosty Borysowicza, może nareszcie sprawa doradców w naszym mieście wejść na jakieś realne tory.

Walne zebranie członków odbędzie się w najbliższym czasie.

(k) Odczyt przeciwalkoholowy. Odczyt ks. Gałdyńskiego z Poznania o szkodliwości alkoholu, jaki prelegent wygłosił dnia 6 bm. wieczorem, zyskał wielu zwolenników. Powiększyły się niece szeregi miejscowego towarzystwa przeciwalkoholowego. Na odczyt byli obecni także właściciele restauracji, aby naocznie sprawdzić, jakie niebezpieczeństwo zagraża ich interesom. Odnosiło się jednak wrażenie, że cała akcja jest zwykłym słomianym ogniem.

(k) Kradzieże. Dn. 5 bm. z przed bramy domu nr. 4 przy ul. Bodzeńskiej w Kielcach, nieznani spraw-

Biuro pisania próśb, podań, skarg sądowych, apelacji i t.p. **„PORADNIK”**
JANA KOWNACKIEGO
 w Czeladzi, ul. Rynek Nr. 8 (vis a vis Sądu Pokoju)
 PISZE: prośby podania, skargi, rekursy, zażalenia i t. p. do Władz sądowych, administracyjnych i samorządowych.
 TŁUMACZY akta i przepisuje na maszynach
 ZAŁATWIA: sprawnie, umiętnie i tanio.
 Dyskrecja zapewniona. Dyskrecja zapewniona.
 (Biuro czynne od godz. 8 rano, do godz. 7 wieczór bez przerwy).

Największe w Zagłębiu Największe w Zagłębiu
SKŁADY FUTER
L. Goldsztein i N. Tenenberg
 BĘDZIN SOSNOWIEC,
 ul. Kołtataja 14, 1-sze piętro 3-go Maja 19 (vis a vis dworca gł.)
 Telefon Nr. 140. Telefon Nr. 344.
 POLECAJĄ: futra damskie i męskie, kołnierze, etole i t. p. oraz różne skórki krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze.
 WYKONYWAJĄ we własnych warsztatach, wszelką robotę, w zakres kuśnierstwa wchodzącą.
 Urzędnikom ulga w spłacie. Urzędnikom ulga w spłacie.

Wielka przedświąteczna sprzedaż!!!
J. KRUMER w Sosnowcu, Targowa Nr. 12 Tel. 5-40
 POLECA w wielkim wyborze na sezon ZIMOWY
 GARSONKI WEŁNIANE PONCZOCHY
 KAMIZELKI „ SKARPETKI
 PUŁOWERY „ REKAWICZKI
 SWETRY „ KRAWATY
 „ BIELIZNA D-ra JAGERA
 torebki, portfele skórzane, parasolki oraz wykwiutną bieliznę damską i męską.
UWAGA: Dla Pp. Klientów odwiedzających mój sklep, podarunki gwiazdkowe.

DETAL **HURT**
 Łóżka amerykański składane,
 Łóżka ozdobne rozbierane,
 Łóżeczka dziecięce,
UMYWALNIE
 Wycieraczki metalowe różnych wielkości.
„METALSPRZĘT”
 SOSNOWIEC, UL. MARIACKA
 (POGOŃ) Nr. 5. Tel. 3-91.
 Dogodne warunki płatności.

Ważne dla Gospodyń!
Skład Główny Drożdży Okocimskich
 oraz handel towarów kolonialnych
D. DAFNER SOSNOWIEC
 Dekierta, róg Modrzejowskiej
 poleca codziennie świeże drożdże oraz wszelkie inne towary kolonialne.
Uwaga: Żądać we wszystkich sklepach spożywczych codziennie świeżych drożdży okocimskich.
Ważne dla Gospodyń!

SKLEP GALANTERYJNY A. WITKOWSKIEJ
 Sosnowiec, 3 maja 5
Na gwiazdkę wyprzedaje zabawki dziecięce w wielkim wyborze po cenach niższych, oraz poleca galanterję damską i męską, przybrania do sukien, wszelkie jedwabie i bawełny do szycia i haftu.

MIÓD
 pod gwarancją prawdziwy
 Cena obecnie niższa
 za 5 kg. zł. 18.50 — 3 kg. 11.25
 Najlepsze grzyby kresowe
 tylko w sklepie
Koziółkowa i Jędryczka
 Sosnowiec, 3-go Maja 21.

Najlepsze
 rummy, koniaki, likiery, wina lecznicze, stołowe i owocowe, sliwowice, starki, żytniówki i wódki monopolowe
 tylko
 przy ulicy 3-go Maja 21
 w Sosnowcu.

Gwarantowanej dobroci
 Konserwy, marynaty, sery, śledzie królewskie, wędliny, świąteczne pierniki, karmelki, czekoladki
 — tylko w sklepie —
Koziółkowa i Jędryczka
 Sosnowiec, 3-go Maja 21.

Gdzie kupić na święta
mąki pszennej, cukru i t. p.?
 W chrześcijańskim sklepie
ALEKSANDRA GOLNIKA
 Sosnowiec, Dekierta 5
 telefon 11-35.

MAGAZYN BŁAWATNY
LUDWIK FINKELSTEIN
 Sosnowiec, Modrzejowska 17, tel. 2-73
 otrzymał na sezon jesienno-zimowy wielki wybór towarów wełnianych, jedwabnych i bawełnianych, jakoteż dywany, firanki, kołdry, koce oraz pokrycia meblowe.
 Specjalny dział TOWARÓW MĘSKICH znanych ze swej dobroci fabryki Emanuel Tisch — Bielsko.
 Dogodne warunki zapłaty. — Dogodne warunki zapłaty.

CHORZY NA PŁUCA
 Spytajcie się swego lekarza, a ten wam potwierdzi, że od suchot umiera więcej ludzi niż od innych chorób. Każdy więc kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zaflegnienie płuc, oraz koklusz, powinien natychmiast zabrać się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuc okazał się preparat **FAGOSOL**. Przy użyciu **FAGOSOLU** w krótkim czasie ginie kaszel, wzrasta apetyt i chory nabiera ciała.
FAGOSOL dostać można we wszystkich aptekach.

ODCISKI
 już po 1-krotnem użyciu usuwa
SALWATOR
 Apteki W. Borowskiego
 Warszawa, Jerozolimska 59

Były legionista
 i ochotnik wojsk polskich
 poszukuje posady magazyniera, inkasenta, woźnego lub t. p. Da poważne zabezpieczenie majątkowe oraz pierwszorzędne polecenia.
 Łaskawe zgłoszenia do Filji „Expresu Zagłębia” w Zawierciu dla „Legionisty”.

Brzytwy
 i przybory do golenia
 to specjalność
Składu Fabr.
T-wa „SIŁA”
 Sosnowiec, ul. Kościelna.
 Przybory do manicure

Pracownia ubiorów męskich
 przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie krawiectwa wchodzące
Ch. Gdalewicz
 Dąbrowa Górnicza, ul. Sobieskiego 6
 (w gmachu kina „Odeon” I piętro).
 Ceny przystępne.

Reklama jest dźwignią handlu

UZYWAJ GRANULKI ROSSYANA

KASZLU DUSZNOŚCI I CHRYPKI

AP. KOVALEWSKI WARSZAWA

Zdrowie i apetyt
odzyskacie stosując stale
PIGULKI PRZECZYSZCZAJĄCE
ZE SFINKSEM

czyszczą żołądek, usuwają niestrawność, chronią od reumatyzmu i artretyzmu, uśmierdzają hemoroidy, czyszczą krew.

Skt. gł.: Apteka W. Borowskiego
Warszawa, Jerozolimska 59

DROBNE OGŁOSZENIA.

Nauka i wychowanie.

Chcesz otrzymać posadę? Mu-
sisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żółtawska 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterii, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kaligrafii, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadanie prospektów

Biuro pt. „Pomoc” w Sosnowcu, ul. 1-go Maja nr. 14, przyjmuje do nauki pisania na maszynach różnych systemów pod kierownictwem siły dyplomowanej. Warunki do omówienia.

Chcesz otrzymać posadę, musisz ukończyć kurs pisania na maszynach. Wpisz codziennie w księgarni „Polonia” Sosnowiec.

Kursy kroju szycia krawieczyzny bieżącej, haftu ręcznego. Sosnowiec Kółkistajnia 11, Nowakowska 1.

4 miesięczne kursy, nauka robienia kapeluszy. Po ukończeniu świadectwa. Katowice, Wojewódzka 33, zapisy od 1-3. Król. Hula Piastowska 21 u p. Artymko od 5 do 6

Kroju pal, sukien i bielizny, wyuczam. Wale. Hr. Renard nr. 6 m. 3. Malinówna

Kupno i sprzedaż.

Na gwiazdkę maszynę bębnową krytą z czterema szufladami zwykłą bębnową mało używaną Singera do szycia i haftu i krawiecką bębnową używaną sprzedam bardzo tanio. Sosnowiec, Sielecka 27. Pelik

Portret na gwiazdkę do 6 pocztówek wykonanych artystycznie za 10 zł. w Zakładzie Nowoczesnej Fotografii „Studio” w Sosnowcu, ul. 3-go Maja 15 a vis Księżyca kolejowego.

12 przesył depowych do sprzedania. Sielecka nr. 27 po.

Maszynę do szycia i haftu bębnową i gabinetową z czterema szufladami najtaniej można kupić i czółienkową Singera, używaną za 150 złotych. Haftu nauczę. Sosnowiec, Narutowicza 20 w targu sieleckim, Harla

Karle sprzedaje fabryka „Ljejsce”. Dojazd przez Ząbkowice lub Wojkowice

Permuteru ultramarina jest bezwzględnie najlepszą i najwydajniejszą farbą do bielizny, wazonu i celów malarskich. Oznaczona na wystawach w Brukseli, Medjoianie i Paryżu złotym medalem. Wszędzie do nabycia. Biura fabryki Ch Perimuter, Lwów, Słoneczna 26.

Z powodu wyjazdu sklep do sprzedania. Ul. Pszenna nr. 8.

Sprzedam młot benzynowy o czołony stojący Sosnowiec, Srodula Malejki 4, Andrzejkówna.

Kupię fishermontę słoneczkową, uwużkową, irzechrzętlową, używaną w dobrym stanie. Sosnowiec, ul. Staropogońska nr. 7, Józef Buchacz.

Dom murowany piętrowy oraz pięć morgów ziemi ornej w Myszkuwie blisko stacji kolejowej jest do sprzedania zaraz za gotówkę. Telefonować Salejów 11.

Piac około 100 przętów przy ul. Swobodnej w Sosnowcu sprzedam. Wiadomość telefon 3-91.

Tanich 14 dni przedświątecznych!

POLECA:
Nessesery, manicury, biury, kasety skórzane, torebki damskie, portfele, teczki efektowne, portmonetki, portcygary, śniegowce, pantofle gimnast, czne i ranné, sanki, gietry, sztylpy, laski, kalosze i t. p.

Magazyn Skórzano-Galanteryjny
Feliks Janson
Sosnowiec, ul. Warszawska 10.

Korzystajcie z okazji!

ZA GOTÓWKĘ I NA RATY!!!

OKRYCIA DAMSKIE
UBIORY MĘSKIE
TOWARY MANUFAKTURNE

wszystko w wielkim wyborze

W. GRAJCARA

ul. Modrzejowska, róg Targowej
TELEF. 6-56.

UWAGA: Jednocześnie ogłasza się dużą świąteczną wyprzedaż resztek i wysortowanych towarów.

FOSFATYNA FALIERA

NAJLEPSZY POKARM dla DZIECI
SMACZNY I WZMACNIAJĄCY
Izobędny podczas odłączania od piersi w okresach rośnięcia.
Ułatwia ząbkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.
Niezastąpiona odżywka dla matek i rekonwalescentów.
Zadajcie stynnej marki francuskiej
FOSFATYNA FALIERA
Wystrzegajcie się naśladowictw
Paryż, 6 rue de la Tacherie

Sprzedam 2 maszyny, garderobę i otomanę. Wiadomość „Expres” w Dąbrowie.
Błard kręgielkowy w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość w „Expresie”.

Mebłe różne, otomany dywanowe, mokiety w różnych kolorach, kozetki, materace własnego wyrobu. Za gotówkę i na raty. Sosnowiec - Pogoń, ul. Nowopogońska 17, Bracia Antczak.

Wszystko co wchodzi w zakres gospodarstwa domowego posiada P. Kolton, Sosnowiec, „Hale Rozwoju”, ul. Modrzejowska.

Posady i prace.

Dzielnego organizatora i referenta poszukiujemy natychmiast. Partia „Prawo Ludu”, Mysłowice, ul. Modrzejowska 9.

Buchalter bilansista do Banku Ludowego w Bobrownikach potrzebny. Oferty Bobrowniki pow. bedziński do Banku.

Potrzebne zdolne panny do nauki szycia. Pracownia sukien „Marja”, Modrzejowska 27.

Zdolnego pomocnika fryzjerskiego oraz z małością praktyką na dokończenie przywie zaraz. Płacek, Niemce.

Potrzebny entopiec lub dziewczynka lat 16-18 do roznoszenia gazet. Zgłaszać się w kiosku róg 3-go Maja i Piłsudskiego.

Mechanik precyzyjny mądry do pisania, liczenia oraz instrumentów skomplikowanych i elektromechanicznych poszukuje posady. Będzin, Sobieskiego 5, Piwowarczyk.

Radjomechanik buduje aparaty 1-8 lampowe, prostowniki anodowe, cewki neutrodyń, poszukuje posady. Będzin, Sobieskiego 5, Piwowarczyk.

Potrzebna zdolna kucharka restauracyjna. Bar „at wicki” Sosnowiec, Modrzejowska 27.

Technik z długoletnią praktyką poszukuje posady od zaraz. Budowa dróg, roboty ziemne, niwelacja, rysunki techniczne. Administracja „Expresu” dla „Technika”.

Potrzebna dwóch szewców i podreżniak. Wiadomość Tabela 16. pod Walcownia.

Przybyła krawcowa przyjmuje szycie, rądzin, ul. Krakowska nr. 12, dom Ozoi.

Od 15 grudnia potrzebny człowiek do roznoszenia gazet lub kolporter na Niwke, Modrzejów, Dańdówkę. Zgłaszać się do „Expresu Zagłębia” Sosnowiec, Piłsudskiego 8.

Matrymonjalne

Samotny, bez nalogów, inteligentny rzeźmiśnik, lat 46, posiadam gotówki 5.000 zł. Szukam tą drogą starszej panny albo wdowy bez różnicy wyznania, mającą jakąś realność lub handel. Łaskawe zgłoszenia do „Expresu Zagłębia” pod „Samotny”.

LOKALE.

Do wynajęcia dwa pokoje z kuchnią i sklep oraz pokój z kuchnią. Wiadomość Czeladzka nr. 23.

Zgubione dokumenty.

Herszon wola Lubelski zgubił dowód osobisty wydany przez starostwo w Łędrzejowie, oraz książkę wojskową wydaną przez PKU. Łędrzejów

Barisuk Jozef zgubił legitymację zastikowa wydaną przez gminę Bobrowniki.

Zaginął wciąg z ksiąg tożsamości wydany przez urząd gminny Wojkowice Kocielec na imię Marja Haliriska.

ROZNE.

Wyżymaczki do naprawy przyłmuje fabryka wyżymaczek „Laura” Sosnowiec, Dekerta 13, wejście z p. dworca i sre pietro

Zawładam Janine Lis aby się zgłosiła na Pias. i do rodziców Skwara Otón.

Śniegowce, Kamasje kalosze ze-
luje oraz
z umowami po-
deszwami. Sosno-
wicz, Czysia 9,
Kowalski.

Śniegowce i kalosze reperuję po-
barzo nis-
kich cenach. Proszę się przekonać. Ulica
Targowa 21, Kalina.

Ogłoszenie. Podaje się do wiadomości PT., iż z dniem dzisiejszym otworzyłem warsztat tapicersko-dekoracyjny w Sielecu przy ul. Kuźnica 17, obok krzyża w domu własnym. Przyjmuję obywateli w zakresie fachu wchodzące. Ceny konkurencyjne. Przerabiam stare meble. Pozostaję z szacunkiem Stefan Ledwoch.

Ostrzegam, że za długi mojej żony Franciszki Isyona Stefana nie odpowiadam. Dvdak lasiurkowski, Zawiercie.

Na dobrze prosperujący interes w srod-mieściu, potrzebny jest wspólnik lub wspólniczka. Wiadomość w „Expresie”

Na bankiety, bare, przyjeżdżo-
weselne
wypożycza nakrycia stołowe. P. Kolton,
Sosnowiec „Hale Rozwoju”.